

Ettepanek keskkonnamõju hindamise menetluse halduskoormuse vähendamiseks

Keskkonnamõju hindamine (KMH) on oluline otsustusprotsessi toetav menetlus, mille eesmärk on hinnata kavandatava tegevuse keskkonnamõjusid ning selle põhimõttelist lubatavust. Praktikas esineb siiski olukordi, kus KMH viiakse läbi täismahus ka juhtudel, kus kavandatava tegevuse õiguslik lubatavus ei ole juba varases menetlusfaasis kinnitust leidnud. Selline lähenemine suurendab põhjendamatult haldus- ja menetluskoormust nii avalikus sektoris kui ka menetlusosaliste jaoks ning seob märkimisväärse hulga ressursse analüüsidele, mille tulemus ei saa lõppotsust sisuliselt mõjutada.

Ettepaneku eesmärk on muuta KMH menetlus senisest selgemalt etapiviisiliseks ja eesmärgipärasemaks. Selleks on vajalik võimaldada varases menetlusfaasis keskenduda esmalt kavandatava tegevuse põhimõttelise õigusliku lubatavuse hindamisele, sealhulgas piisava avaliku huvi olemasolu tuvastamisele. Selline varajane fookustamine aitaks selgitada, kas kavandatav tegevus on üldse õiguspäraselt lubatav, enne kui liigutakse detailsete keskkonnamõjude, tehniliste leevendusmeetmete või alternatiivsete lahenduste analüüsi juurde.

Juhul kui KMH käigus selgub, et kavandatav tegevus ei ole piisava avaliku huvi puudumise tõttu õiguspäraselt lubatav ning võib põhjustada keskkonnakahju või takistada keskkonna seisundi taastamist, ei ole menetlusökoonoomia ja proportsionaalsuse põhimõtetest lähtudes põhjendatud jätkata KMH edasiste etappidega. Sellisel juhul on KMH oma eesmärgi täitnud ning menetlus tuleks lugeda lõpetatuks. Ettepaneku rakendamine võimaldaks vähendada halduskoormust ja menetlusaegu, suunata avaliku sektori ja eksperdiressursid sisuliselt põhjendatud juhtumitele ning parandada keskkonnavalaste otsuste eesmärgipärasust. Ettepanek ei eelda seadusemuudatust ega vähenda keskkonnakaitse taset, vaid toetab olemasolevate keskkonnaõiguse ja haldusmenetluse põhimõtete järjekindlamat ja ressursitõhusamat rakendamist.